

Standaard verwerkingsovereenkomst gemeenten

Verwerkingsovereenkomst uitvoering <naam hoofdovereenkomst>

Gemeente <naam gemeente>, verder te noemen Verwerkingsverantwoordelijke, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de <heer of mevrouw> <persoonsnaam>, <functie>

en

<Bedrijf>, gevestigd te <plaatsnaam>, KVK-nummer <nummer> verder te noemen Verwerker, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de <de heer of mevrouw>, <persoonsnaam>, <functie>,

hierna afzonderlijk te noemen "Partij", of gezamenlijk "Partijen"

Overwegen het volgende:

- a) Partijen hebben op <datum> de <titel hoofdovereenkomst>, hierna Hoofdovereenkomst, afgesloten, op grond waarvan Verwerker de volgende dienst(en) levert aan de Verwerkingsverantwoordelijke: <specificatie dienst(en)>;
- b) Verwerker verwerkt voor de uitvoering van de Hoofdovereenkomst Persoonsgegevens voor Verwerkingsverantwoordelijke;
- c) Op de verwerking van Persoonsgegevens door Verwerker zijn de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG (UAVG) van toepassing;
- d) Partijen willen in aanvulling op de AVG en de UAVG de volgende afspraken over de verwerking van Persoonsgegevens vastleggen in deze verwerkingsovereenkomst (hierna: de Verwerkingsovereenkomst);

Artikel 1 Definities

- 1.1 Begrippen uit de AVG en de UAVG die in deze Verwerkingsovereenkomst worden gebruikt, hebben dezelfde betekenis.
- 1.2 Bijlagen: aanhangsels bij deze Verwerkingsovereenkomst, die deel uitmaken van deze Verwerkingsovereenkomst.

Artikel 2 Ingangsdatum en duur

- 2.1 Deze Verwerkingsovereenkomst gaat in op het moment dat de Hoofdovereenkomst tot stand is gekomen, tenzij Partijen anders overeenkomen.
- 2.2 Deze Verwerkingsovereenkomst eindigt op het moment dat Verwerker de verwerking van Persoonsgegevens op grond van de Hoofdovereenkomst heeft beëindigd.

Artikel 3 Onderwerp van deze Verwerkingsovereenkomst

- 3.1 Verwerker verwerkt de door of via Verwerkingsverantwoordelijke ter beschikking gestelde Persoonsgegevens uitsluitend in opdracht van Verwerkingsverantwoordelijke voor de uitvoering van de Hoofdovereenkomst en uitsluitend overeenkomstig schriftelijke instructies van Verwerkingsverantwoordelijke. Afwijking hiervan kan alleen als wettelijke verplichtingen of bindende uitspraken van de toezichthoudende autoriteit of een bevoegde rechter anders bepalen, of een op Verwerker van toepassing zijnde Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke wettelijke bepaling hem tot verwerking verplicht. In dat geval zal Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke, voorafgaand aan de verwerking, daarvan in kennis stellen, tenzij deze kennisgeving om gewichtige redenen van algemeen belang is

- verboden.
- 3.2 De door Verwerker uit te voeren verwerkingen staan beschreven in tabel 1 van Bijlage 1.

Artikel 4 Inhoudelijke afspraken

- 4.1 **Beveiligingsmaatregelen**
Verwerker zorgt voor passende technische en organisatorische maatregelen om de Persoonsgegevens goed te beveiligen, zoals bedoeld in artikel 32 AVG. De wijze waarop Verwerker de passende technische en organisatorische maatregelen aantoont, staat in Bijlage 2.
- 4.2 **Audits**
Verwerker verleent alle benodigde medewerking aan audits over de nakoming van de afspraken binnen deze Verwerkingsovereenkomst en Bijlagen, tenzij Verwerker door middel van certificering heeft aangetoond dat Verwerker de gemaakte afspraken nakomt. De kosten van deze controle worden gedragen door Verwerkingsverantwoordelijke (zowel eigen kosten als kosten van Verwerker), tenzij de auditor één of meer tekortkomingen van niet ondergeschikte aard van Verwerker constateert die ten nadele zijn van Verwerkingsverantwoordelijke.
- 4.3 **Verwerking buiten de EER**
Verwerker mag Persoonsgegevens alleen buiten de Europese Economische Ruimte verwerken als hij daarvoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming heeft gekregen van Verwerkingsverantwoordelijke.
- 4.4 **Geheimhouding**
Personen die werken voor (sub)Verwerker en (sub)Verwerker zelf, moeten Persoonsgegevens waarmee zij werken geheimhouden. De personen die werken voor Verwerker en subverwerkers hebben daarom een geheimhoudingsverklaring getekend, of zich op een andere manier schriftelijk gebonden aan de geheimhouding.
- 4.5 **Subverwerkers**
De ten tijde van het afsluiten van deze Verwerkingsovereenkomst bekende subverwerkers vermeldt Verwerker in tabel 3 van Bijlage 1. Verwerkingsverantwoordelijke verleent hierbij algemene toestemming voor de inschakeling van subverwerkers. Verwerker houdt na de start van de werkzaamheden Verwerkingsverantwoordelijke op de hoogte van de beoogde inschakeling van nieuwe subverwerkers. Bij de inschakeling van subverwerkers blijven artikel 28.2 en 28.4 AVG onverkort van kracht.
- 4.6 **Rechten van betrokkenen**
Als een betrokkene een beroep doet op zijn rechten zoals genoemd in artikel 12 t/m 22 AVG, helpt Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke om daarop binnen de wettelijke termijnen een beslissing te nemen.
- 4.7 **Gegevensbeschermingseffectbeoordeling en voorafgaande raadpleging**
Op verzoek van Verwerkingsverantwoordelijke werkt Verwerker altijd mee aan een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) en een voorafgaande raadpleging als bedoeld in artikel 35 en 36 AVG.

Artikel 5 Inbreuk in verband met Persoonsgegevens

- 5.1 Verwerker zal Verwerkingsverantwoordelijke zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 24 uur, informeren na vaststelling van een (vermoedelijke) Inbreuk in verband met Persoonsgegevens. Verwerker vermeldt hierbij voor zover bekend de vermeende oorzaak van de (vermoedelijke) Inbreuk, de categorie persoonsgegevens, de categorie betrokkenen en het aantal betrokkenen.
- 5.2 In geval van een Inbreuk neemt Verwerker zo snel mogelijk alle maatregelen om de Inbreuk te herstellen, de gevolgen daarvan te beperken en verdere Inbreuken te voorkomen.

- 5.3 Verwerker heeft een gedetailleerd logboek van de Inbreuken en de maatregelen die op Inbreuken zijn genomen. Verwerkingsverantwoordelijke mag dat inzien, wanneer deze daarom vraagt.
- 5.4 Verwerkingsverantwoordelijke beslist of de Inbreuk moet worden gemeld bij de toezichthoudende autoriteit en/of Betrokkene.

Artikel 6 Aansprakelijkheid

- 6.1 Eventuele in de Hoofdovereenkomst overeengekomen beperkingen van aansprakelijkheid hebben ook betrekking op de Verwerkingsovereenkomst.

Artikel 7 Beëindigen verwerkingsovereenkomst

- 7.1 Partijen moeten in de Hoofdovereenkomst afspraken maken over de beëindiging van de Hoofdovereenkomst en de daaruit voortvloeiende teruggave en wissing van Persoonsgegevens.
- 7.2 De geheimhouding geldt ook nog na beëindiging van deze Verwerkingsovereenkomst.

Artikel 8 Overige bepalingen

- 8.1 Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen, ook als alleen één Partij vindt dat er een geschil is, zullen in eerste instantie worden voorgelegd aan dezelfde bevoegde rechter als genoemd in de Hoofdovereenkomst.

Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Ingangsdatum: <.....>

Gemeente <naam gemeente>
namens deze: <naam, functie>

<Naam organisatie>
namens deze: <naam, functie>

plaats: <.....>

plaats: <.....>

datum: <.....>

datum: <.....>

Bijlagen bij deze overeenkomst:

- Bijlage 1: Overzicht van verwerkingen als bedoeld in artikel 3.4;
- Bijlage 2: Overzicht van de beveiligingsmaatregelen als bedoeld in artikel 4;
- Bijlage 3: Overzicht van de van de VNG standaard afwijkende bepalingen;
-

Bijlage 1: Overzicht verwerkingen en verwerkers als bedoeld in art. 3.2 van de Standaard Verwerkersovereenkomst

1. Naam verwerking, doeleinden categorieën van betrokkenen, soort persoonsgegevens en eventuele doorgifte naar derde landen.

Naam verwerking	Verwerkingsdoeleinden	Categorieën van Betrokkenen	Soort Persoonsgegevens (waaronder bijzondere persoonsgegevens)	Doorgifte naar derde landen

2. Contactgegevens

Contactpersoon Verwerkingsverantwoordelijke (NB: Ook buiten kantooruren)	Naam: Contactgegevens:
Contactpersoon Verwerker (NB: Ook buiten kantooruren)	Naam: Contactgegevens:
Contactgegevens IBD	Telefoonnummer 070-373 8011

NB: Eventuele wijzigingen in bovenstaande tabellen geven partijen op korte termijn aan elkaar door.

3. Ingeschakelde subverwerkers

Naam en contactgegevens subverwerker	KvK-nummer	Uitbestede verwerkingen	Toepassing

Bijlage 2: Overzicht beveiligingsmaatregelen als bedoeld in art. 4 van de Standaard Verwerkersovereenkomst

- Normenstelsel
 - De informatiebeveiliging vindt plaats volgens algemeen erkende normen, namelijk:
.....
..... (vermeld het toepasselijke normenstelsel, zoals bijvoorbeeld NEN7510, NEN/ISO 27001, PCI/DSS).
 - De informatiebeveiliging vindt plaats volgens een algemeen erkende overheidsnorm zoals de BIG (of de BIR, BIO) of vergelijkbaar, namelijk:
.....
 - Anders, nl.
- De toereikendheid van de informatiebeveiliging blijkt uit de volgende certificering en verklaring van toepasselijkheid:
 - Periodieke externe controles zoals audits, pentesten of TPM's (bijv. afhankelijk van het type verwerking ISAE3xxx of SOC type II). ;
 - Een Assurance rapport van een auditor die is aangesloten bij NOREA;
 - Eigen controles of eigen mededelingen over de beveiligingsmaatregelen zoals hieronder beschreven:
.....
- **Gelet op de aard en de omvang van de in Bijlage 1 genoemde verwerkingen is de verwerker aanvullend verplicht om aan te tonen welke overige (niet limitatieve) beveiligingsmaatregelen aangaande de verwerking zijn getroffen en in stand worden gehouden:**
 - Border Protection (Firewalls, Network Security Zoning, enzovoorts);
 - Detection Services (Event Detection, Event Monitoring, Security Alerting, enzovoorts);
 - Physical Security Technology (Physical Intrusion Detection, Physical Access Control, enzovoorts);
 - Content Control Services (Content Filtering, File Transfer, enzovoorts);
 - Identity & Access Management (Credentials, Access Management, logging, enzovoorts);
 - Data Recovery (Beackup Services en Restore Services);
 - Cryptographic Services (Encryption of Data in Flight, Encryption of Data at Rest, enzovoorts);
 - Application Security (Design, Testing, enzovoorts);
 - Auditing Services (Security Assessment, Compliance Scanning, enzovoorts);
 - Configuration Management (Patch Testing, Change Control, enzovoorts).

Het aantonen van deze overige beveiligingsmaatregelen kan geheel of gedeeltelijk plaatsvinden door middel van ISAE 3000 (SOC2) / ISAE 3402 (SOC2) of soortgelijke verklaring (Third Party Memorandum (TPM)) met daarin als toetsingscriteria de Trust Services Principles (Security, Availability, Processing Integrity, Confidentiality en Privacy op basis van de Europese wetgeving). De wijze waarop dit aantonen plaatsvindt wordt door of namens de verwerkingsverantwoordelijke vastgesteld.

NB: Uit de certificering/periodieke externe controles/audits of uit de eigen controles/beschrijvingen blijkt of kan afgeleid worden dat de beveiliging passend is bij de verwerking(en) genoemd in bijlage 1.

Bijlage 3: Afwijkende bepalingen tav de Standaard Verwerkersovereenkomst

Art.	Tekst die vervalft	Vervangende tekst	Reden
1.1	Bijlagen: aanhangsels bij deze Verwerkersovereenkomst, die deel uitmaken van deze Verwerkersovereenkomst.	Bijlagen: aanhangsels bij deze Verwerkersovereenkomst, die <u>onlosmakelijk</u> deel uitmaken van deze Verwerkersovereenkomst.	Hiermee wordt voorkomen dat een eventuele aanpassing van de bijlagen tegenstrijdigheid met de verwerkingsovereenkomst creëert. Als de bijlagen worden aangepast, zal dat in samenhang met de verwerkingsovereenkomst moeten plaatsvinden.
2.2	Deze Verwerkersovereenkomst eindigt op het moment dat Verwerker de verwerking van Persoonsgegevens op grond van de Hoofdovereenkomst heeft beëindigd.	Deze Verwerkersovereenkomst eindigt op het moment dat Verwerker de verwerking van Persoonsgegevens op grond van de Hoofdovereenkomst heeft beëindigd met inachtneming van hetgeen is bepaald in artikel 7 van deze Verwerkersovereenkomst.	In artikel 7 zijn bepalingen opgenomen die naar hun aard van kracht moeten blijven ook na de beëindiging van de verwerkersovereenkomst.
3.1		Verwerker is niet gerechtigd om de door de Verwerkingsverantwoordelijke aangereikte of op basis van die gegevens in opdracht van de Verwerkingsverantwoordelijke gegenereerde gegevens voor eigen doeleinden of die van Derden te verwerken, tenzij Verwerkingsverantwoordelijke daartoe ondubbelzinnig voorafgaand schriftelijk toestemming voor heeft gegeven. De Verwerking vindt plaats op basis van het doel als vastgelegd in de Hoofdovereenkomst.	Dit betreft een uitbreiding van artikel 3.1 of als een nieuw artikel 3.2. Uit de bestaande bepaling blijkt niet dat Persoonsgegevens niet voor andere doeleinden dan die vastgesteld in de Hoofdovereenkomst opgenomen, mogen worden verwerkt.
3.3		Verwerker informeert Verwerkingsverantwoordelijke over wijzigingen in wet- en regelgeving welke van invloed zijn op de Verwerking als omschreven in de Verwerkersovereenkomst.	Dit betreft een nieuwe toevoeging op artikel 3. Het kan hierbij gaan om wijzigingen die specifiek zien op die verwerking of de branche van de Verwerker.

Art.	Tekst die vervalt	Vervangende tekst	Reden
4.2	De kosten van deze controle worden gedragen door Verwerkingsverantwoordelijke (zowel eigen kosten als kosten van Verwerker), tenzij de auditor één of meer tekortkomingen van niet ondergeschikte aard van Verwerker constateert die ten nadele zijn van Verwerkingsverantwoordelijke	Het kan zijn dat de verwerker ook op grond van eerder behaalde certificering (bijvoorbeeld ISO 27001) verplicht is audits uit te voeren. Wanneer de verantwoordelijke naast dergelijke al uit te voeren audits extra controles wenst uit te voeren, zijn de kosten daarvan voor de Verwerkingsverantwoordelijke (zowel eigen kosten als kosten van Verwerker). Dat is alleen anders wanneer de auditor één of meer tekortkomingen van niet ondergeschikte aard van Verwerker constateert die ten nadele zijn van Verwerkingsverantwoordelijke.	Het oorspronkelijke artikel legt de kosten voor audits onverkort bij de Verwerkingsverantwoordelijke. Er zijn omstandigheden denkbaar dat dit redelijk is, er zijn ook omstandigheden waarin dat niet redelijk is. Deze nieuwe tekst poogt met deze omstandigheden rekening te houden.
4.6	Als een betrokkene een beroep doet op zijn rechten zoals genoemd in artikel 12 t/m 22 AVG, helpt Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke om daarop binnen de wettelijke termijnen een beslissing te nemen.	Als een betrokkene een beroep doet op zijn rechten zoals genoemd in artikel 12 t/m 22 AVG, helpt Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke om daarop binnen de wettelijke termijnen een beslissing te nemen. <u>Verwerker handelt zelf geen verzoeken af maar stuurt deze onverwijld door naar de Verwerkingsverantwoordelijke.</u>	Uit de huidige bepaling, met name uit de bewoordingen van "helpt de Verwerker" blijkt niet dat de Verwerker zelf geen verzoeken mag afhandelen.
5.1	Verwerker zal Verwerkingsverantwoordelijke zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 24 uur, informeren na vaststelling van een (vermoedelijke) Inbreuk in verband met Persoonsgegevens. Verwerker vermeldt hierbij voor zover bekend de vermeende oorzaak van de (vermoedelijke) Inbreuk, de categorie persoonsgegevens, de categorie betrokkenen en het aantal betrokkenen.	Verwerker zal Verwerkingsverantwoordelijke zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 24 uur, informeren na vaststelling <u>ontdekking</u> van een (vermoedelijke) Inbreuk in verband met Persoonsgegevens. Verwerker vermeldt hierbij voor zover bekend de vermeende oorzaak van de (vermoedelijke) Inbreuk, de categorie persoonsgegevens, de categorie betrokkenen en het aantal betrokkenen. Desgevraagd verstrekt de Verwerker aanvullende informatie over de Inbreuk.	De Verwerker stelt zelf niet vast of er (vermoedelijk) sprake is van een datalek. Van belang is (en eis vanuit de AVG) dat na de ontdekking van een vermoeden, dit meteen wordt gemeld bij de Verwerkingsverantwoordelijke. De gevraagde informatie is niet voldoende om een eventuele melding bij de AP te doen.

Art.	Tekst die vervalt	Vervangende tekst	Reden
6.1	Eventuele in de Hoofdovereenkomst overeengekomen beperkingen van aansprakelijkheid hebben ook betrekking op de Verwerkersovereenkomst.	Tenzij uit de Hoofdovereenkomst ondubbelzinnig anderszins blijkt, is Verwerker aansprakelijk voor alle schade, waaronder tevens begrepen boetes van toezichthoudende autoriteiten voor de Verwerkingsverantwoordelijke, welke voortvloeien uit het niet nakomen van de op Verwerker rustende verplichtingen uit deze overeenkomst, de hoofdovereenkomst of de op de verwerker rustende verplichtingen uit de AVG.	Deze zal in lijn moeten zijn met de aansprakelijkheidsbepalingen uit de AVG. Een verwijzing naar de Hoofdovereenkomst is niet voldoende. Deze bepaling kan worden geschrapt en de nieuwe kan in de plaats komen.
7.1	Partijen moeten in de Hoofdovereenkomst afspraken maken over de beëindiging van de Hoofdovereenkomst en de daaruit voortvloeiende teruggave en wissing van Persoonsgegevens.	<p>1. Na de beëindiging van de Hoofdovereenkomst, en daarmee deze Verwerkersovereenkomst, blijven de verplichtingen die voortvloeien uit artikelen 4.1, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 6 en 8 van de Verwerkersovereenkomst, gezien hun aard, ook van kracht nadat de Hoofdovereenkomst is geëindigd. De geheimhoudingsverplichting uit artikel 4.4 blijft na beëindiging voortdurend bestaan.</p> <p>2. Verwerker zal zich er, op eerste verzoek van Verwerkingsverantwoordelijke maximaal toe inspannen om de Persoonsgegevens die op basis van de Hoofdovereenkomst ten behoeve van Verwerkingsverantwoordelijke zijn verwerkt, hetzij</p>	<p>1. Afspraken over de beëindiging van de Verwerkersovereenkomst zullen in de Verwerkersovereenkomst moeten worden gemaakt. De beëindiging van de Hoofdovereenkomst betekent niet automatisch dat de Verwerkersovereenkomst kracht verliest. De Verwerkersovereenkomst zal van kracht blijven zolang de Verwerker persoonsgegevens onder zich heeft en dus verwerkt, de Verwerkingsverantwoordelijke nog niet volledig de controle terug heeft aangaande de verwerkingen, en op de verwerker verplichtingen rusten die ook na teruggave of vernietiging van persoonsgegevens van kracht blijven, zoals aansprakelijkheid, geheimhouding en afrondingen lopende zaken.</p> <p>2. Afspraken over teruggave of wissing van de persoonsgegevens horen in deze Verwerkersovereenkomst te worden gemaakt en niet in een Hoofdovereenkomst. Als de Verwerkersovereenkomst is beëindigd is er</p>

Art.	Tekst die vervalt	Vervangende tekst	Reden
		<p>geheel of gedeeltelijk te vernietigen, dan wel aan Verwerkingsverantwoordelijke of een door deze aangewezen Derde geheel of gedeeltelijk beschikbaar te stellen in een gestructureerde, gangbare en leesbare vorm.</p> <p>Verwerkingsverantwoordelijke dient uiterlijk drie maanden na eindiging van de Hoofdovereenkomst zijn instructie aan Verwerker schriftelijk kenbaar te maken.</p>	<p>geen reden voor de Verwerker meer om de gegevens onder zich te houden. De Verwerker zal hetzij de gegevens moeten wissen (zonder sporen na te laten), hetzij de gegevens in machinaal leesbare vorm teruggeven aan de Verwerkingsverantwoordelijke zonder kopieën over te houden.</p>
8.2		<p>Bij tegenstrijdigheden tussen de bepalingen opgenomen in de Hoofdovereenkomst en de bepalingen die opgenomen zijn in de Verwerkersovereenkomst, prevaleren de bepalingen in de Verwerkersovereenkomst.</p>	<p>Dit betreft een toevoeging. De Verwerkersovereenkomst is een specifieke overeenkomst die betrekking heeft op de verwerking van de persoonsgegevens. Mochten in de Hoofdovereenkomst bepalingen voorkomen die niet specifiek op de verwerking van persoonsgegevens gericht zijn maar wel impact hebben op de verwerkingen en de afspraken die gemaakt zijn in de Verwerkersovereenkomst, dan zal de Verwerkersovereenkomst voorrang moeten hebben.</p>
8.3		<p>Alle rechten en verplichtingen uit de Hoofdovereenkomst, waaronder begrepen de van toepassing zijnde algemene voorwaarden, zijn voor het overige aanvullend van toepassing op de verwerking van Persoonsgegevens.</p>	<p>Dit betreft een toevoeging. Deze toevoeging moet voorkomen dat de gehele Verwerkersovereenkomst onverbindend wordt verklaard.</p>
8.4		<p>Partijen verbinden zich om minimaal een keer per kalenderjaar de Verwerkersovereenkomst en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden te</p>	<p>Dit betreft een nieuwe bepaling vanwege het gebrek aan een dergelijke bepaling in de Verwerkersovereenkomst.</p>

Art.	Tekst die vervalt	Vervangende tekst	Reden
		<p>evalueren. Daarbij verklaren Partijen zich bereid om de Verwerkersovereenkomst aan te passen indien een evaluatie, Incident, gewijzigde wet- en regelgeving, beleid van toezichthoudende instanties dan wel de stand der techniek dit vereist. Uitgangspunt daarbij is dat de Verwerkersovereenkomst te allen tijde ten minste aan de wettelijke vereisten ter zake de bescherming van Persoonsgegevens dient te voldoen.</p>	